

26 § va-lagen

Överförbrukningen för viss period har för villafastighet mycket avsevärt överstigit normalförbrukningen efter ett läckage. Fråga om graden av av-giftsnedsättning när mätaren även suttit svåråtkomlig för brukarna.

S-E J. och S.W. äger sedan fem år fastigheten U 20:7 i Göteborgs kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna vatten- och av-loppsanläggning och är sedan lång tid tillbaka ansluten till denna. Fastigheten är en skafttomt och uppgår till 467 kvm. På fastigheten finns en villa byggd år 1937 med en boyta om ca 80 kvm. Vattenmätaren till fastigheten sitter i en nedstigningsbrunn belägen i själva "skaftet" av tomten. Förbindelsepunkten ligger vid skaftets mynning i gatan 0,5 meter från tomtgränsen. På grund av en läcka på fastighetens egna ledningar har en vattenförbrukning om 2 958 kbm uppmätts för perioden den 31 augusti 2000 – 12 mars 2001. Normalförbrukningen per år uppgår till 139 kbm.

S.-E.-J. och S.W. yrkade att Va-nämnden skulle fastställa att de för perioden den 31 augusti 2000 – 12 mars 2001 inte var skyldiga att betala mer än 1 500 kr i bruksavgifter för vatten och avlopp.

Kommunen bestred yrkandet.

Sökandena anförde: Måndagen den 12 mars 2001 kom va-verkets personal och läste av deras vattenmätare. De var inte hemma vid det tillfället men grannen kom in när de kommit hem och meddelade att de skulle kontakta va-verket eftersom det enligt mätaren hade förbrukats vatten för ca 30 000 kr. De hade inte märkt att det skulle varit något fel på ledningarna i form av trycksänkning eller att marken skulle ha blivit vattensjuk eller satt sig. Efter att läckan lokaliserats stängdes vattnet av och ledningen grävdes upp. Reparationen ombesörjdes av Utby Egnahemsförening där de är försäkrade. Under perioden uppmättes 2 958 kbm. Deras normalförbrukning under 193 dagar uppgår till ca 60 kbm. De anser det inte vara skäligt och rättvist att de skall påföras avgift för allt vatten som runnit ut i samband med läckaget och som de inte har haft något nytta av. De får inte heller flytta in mätaren i källaren med mindre än att de byter ut hela ledningen på tomten. Ledningen är ca 30 meter lång och det skulle medföra oerhörda kostnader att låta byta ut den. Därigenom är de betagna möjligheten att själva läsa av vattenförbrukningen och kontrollera om det sker någon överförbrukning. Vidare är de inte heller berättigade till den rabatt om 100 kr som medges de fastighetsägare som tillämpar självavläsning. De vill därför inte betala för mer än normalförbrukning om ca 60 kbm jämte fasta kostnader under den ifrågavarande perioden vilket kan beräknas till ca 1 500 kr.

Kommunen anförde: För fastigheten har för perioden den 31 augusti 2000 – 12 mars 2001 uppmätts en förbrukning om 2 958 kbm. Uppmätt förbrukning

överstiger väsentligen normalförbrukningen på fastigheten. Ökningen av förbrukningen är ostridigt hänförlig till en läcka på va-installationen, dvs. inom del av servisen för vilken fastighetsägaren svarar. Läckan har reparerats och förbrukningstalen därefter normaliserats. Kommunen har påfört abonnenterna en reducerad bruksavgift, beräknad i enlighet med gällande taxa och tillämpningsanvisningar. Enligt punkt 15 i dessa anvisningar finns möjlighet att medge nedsättning av avgift vid onormal vattenförbrukning i samband med konstaterat och åtgärdat läckage i markförlagda ledningar. Vid beräkning av avgiftsnedsättning skall fastighetens uppmätta förbrukning uppdelas i två delar – normalförbrukning och överförbrukning. Med normalförbrukning avses 110 procent av genomsnittlig förbrukning före och efter överförbrukningsperioden och med hänsyn tagen till eventuella årstidsvariationer. Va-avgiften för överförbrukning nedsätts med ett belopp motsvarande avgift för avlopp (4,30 kr/kbm). Den sålunda tillämpade beräkningsmetoden har inneburit att avgiften för uppmätt förbrukning reducerats med 15 561 kr från 29 422 kr till 13 861 kr, dvs. en reduktion med ca 53 procent. Härigenom har bruksavgiften jämkats till ett efter omständigheterna skäligt och rättvist belopp. Det saknas skäl för ytterligare jämkning. Kommunen åberopar ett avgörande i Va-nämnden den 2 augusti 1988, BVa 92. Kommunen har inte fått någon begäran om flyttning av fastighetens vattenmätare innan läckaget upptäcktes utan den förfrågan fastighetsägarna gjorde härom skedde senare. Kommunen har inte haft något emot att mätaren flyttas. Fastighetsägarna har således genom egen försorg låtit flytta in mätaren i huset så att de själva kan läsa av mätaren. De erhåller också den självavläsningsrabatt som föreskrivs i va-taxan.

Va-nämnden yttrade:

Det är i målet ostridigt mellan parterna att fastigheten under den aktuella perioden haft en väsentligt högre förbrukning än normalt och att orsaken till överförbrukningen är en läcka i markförlagd ledning på fastigheten. Frågan är om sökandena är berättigade till nedsättning av avgiften för den bortläckta vattenmängden utöver den av kommunen redan beslutade nedsättningen.

Att bruksavgift utgår efter uppmätt vattenförbrukning låter sig i allmänhet väl förenas med avgiftsregleringen i va-lagen. Enligt lagens 26 § skall brukarnas skyldighet att genom avgifter bidra till kostnaderna för den allmänna va-anläggningen fördelas mellan dem efter skälig och rättvis grund. Av bl.a. praktiska skäl kan det därvid normalt inte komma ifråga att låta exempelvis en sådan omständighet som att vattnet inte kommit till avsedd användning inverka på avgiftsberäkningen. I vissa situationer kan emellertid en strikt tillämpning av regeln om betalningsskyldighet efter registrerad vattenåtgång få till följd att en fastighet påförs högre andel av kostnaderna för va-verksamheten än som är rimligt med hänsyn till grundsatsen om skälighet och rättvisa brukarna emellan. Hit hör en situation som den förevarande då vattenförbrukningen på grund av ett läckage oavsiktligt kommit att under en viss tidsperiod mycket väsentligt överstiga den för fastigheten normala. Det är numera fast praxis i sådana fall att betalningsskyldigheten för överförbrukningen jämkas med ett efter omständigheterna skäligt belopp.

Jämkning ända ned till fastighetens normalförbrukning har dock inte förekommit.

Kommunen har i detta fall med tillämpning av bestämmelse i taxa satt ned avgiften för den bortläckta vattenmängden med mer än hälften. En sådan nedsättning syns i och för sig rimlig och förenlig med Va-nämndens tidigare avgöranden i mål av detta slag. I det här fallet kan det emellertid – med hänsyn till att storleken av avgiften även efter kommunens nedsättning så avsevärt avviker från vad som för den aktuella perioden ostridigt är normal avgift – vara skäligt med ytterligare reducering. Fastighetsägarna torde också haft små möjligheter att fortlöpande kunna hålla sig informerade om vattenåtgången.

Va-nämnden finner vid en samlad bedömning att omständigheterna i det här fallet leder till att det belopp fastighetsägarna skall betala i rörlig brukningsavgift skäligen bör bestämmas till en tredjedel av avgiften för överförbrukningen aktuell period jämte avgift för periodens normalförbrukning som fastighetsägarna oemotsagt uppgivit till 60 kbm. Fastighetsägarna skall således inte vara skyldiga att betala för högre förbrukning än $(2\,958 - 60) : 3 \text{ kbm} = 966 \text{ kbm} + 60 \text{ kbm} = 1\,026 \text{ kbm}$ vilket efter ett pris av 9,59 kr inkl. moms. blir 9 839 kr.

Va-nämnden biföll sökandenas talan endast i så måtto att nämnden fastställer att S.-E.J. och S.W. inte var skyldiga att för perioden den 31 augusti 2000 – 12 mars 2001 betala rörlig brukningsavgift inklusive moms. för vatten och avlopp med mer än niotusenåttahundratre tionio (9 839) kr.

Beslut 2002-06-19, BVa 31

Mål nr Va 139/01

SVEA HOVRÄTT

Miljööverdomstolen

Kommunen överklagade och yrkade att Miljööverdomstolen skulle ogilla S.-E.J:s och S.W:s talan.

S.-E.J. och S.W. bestred ändring.

Kommunen anförde ytterligare: Va-nämndens beslut innebär ett åsidosättande av 26 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar, där det sägs att avgiftsuttaget skall fördelas mellan abonnenterna efter skälig och rättvis grund. Att jämka brukningsavgiften till en tredjedel innebär ett så långtgående avsteg från hittillsvarande bedömning av motsvarande ärenden att det inte skäligen kan godtas. De faktiska förhållandena i det aktuella fallet skiljer sig inte heller i något avgörande avseende från vad som är normalt i motsvarande fall.

Miljööverdomstolen yttrade:

Vad som förevarit i Miljööverdomstolen föranleder ingen annan bedömning

än den som Va-nämnden har gjort. Va-nämndens beslut vilar på skälig och rättvis grund skall därför fastställas.

Miljööverdomstolen fastställde Va-nämndens beslut.

Dom 2003-09-26

Mål nr M 6792-02